

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

Модульна робоча програма

з курсу

„ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ”

для студентів спеціальності 227 „Фізична терапія та ерготерапія”

(I курс, факультет фізичної терапії та ерготерапії)

загальна кількість годин – 90

лекційних – 30

практичних – 12

самостійної роботи – 48

„Узгоджено”

декан факультету фізичної терапії та
ерготерапії

доц., к.фіз.вих. Данилевич М.В.

Склав: професор Вовканич А.С.

затверджено на засіданні
кафедри фізичної терапії та
ерготерапії

„_____” _____ 2018 р.
протокол № _____

зав. кафедрою

проф. Мазепа М.А.

Львів – 2018 р.

Пояснювальна записка

Курс “Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії” викладається студентам 1-го курсу стаціонару спеціальності 227 “Фізична терапія та ерготерапія”.

Мета курсу – ознайомити студентів з галуззю їхньої майбутньої професійної діяльності та закласти фундамент для засвоєння матеріалу інших навчальних дисциплін з обраної спеціальності.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати:

1. Визначення основних термінів, пов'язаних зі сферою їх професійної діяльності.
2. Принципи ведення медичної документації.
3. Основи професійних вимог, стандартів і етичних норм.
4. Основні правила спілкування з пацієнтом.
5. Принципи правильного розташування, драпірування та переміщення пацієнта.
6. Правила надання першої медичної допомоги.
7. Основні принципи інфекційного контролю.
8. Правила вимірювання та контролю за основними життєвими показниками.
9. Основні принципи проведення пасивних і активних вправ з пацієнтом.
10. Принципи підбору технічних засобів допомоги для пересування.
11. Принципи адаптації навколишнього середовища до потреб неповносправних.

вміти:

1. Здійснювати переміщення пацієнта.
2. Здійснювати підбір та підгонку основних технічних засобів допомоги пересуванню.
3. Забезпечити підстраховку пацієнта при пересуванні.
4. Проводити обстеження умов проживання неповносправного.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ

№ п/п	Тема модуля	Кількість годин		
		лекції	практичні	сам. робота
1.	Загальні відомості про фізичну терапію та ерготерапію. Ведення записів та спілкування з пацієнтом. Принципи розташування та переміщення пацієнта.	12	12	
2.	Застосування пасивних і активних вправ. Контроль за життєвими показниками. Основи інфекційного контролю та правила надання першої медичної допомоги. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних та принципи проведення обстеження умов їх проживання.	18		48

ЗМІСТ ГОЛОВНИХ РОЗДІЛІВ РОБОТИ ЗА ТЕМОЮ МОДУЛІВ

Модуль 1. Загальні відомості про фізичну терапію та ерготерапію. Ведення записів та спілкування з пацієнтом.

Кількість годин на вивчення:

лекційних – 12 год.

практичних – 12 год

Мета: Ознайомити студентів з загальними відомостями про фізичну терапію та ерготерапію та їх місцем у сфері охорони здоров'я людини. Надати їм знання про підходи до ведення та використання записів, про основні принципи спілкування з пацієнтами.

Надати студентам інформацію про основні принципи розташування, драпірування та переміщення пацієнта. Забезпечити оволодіння базовими навичками правильного розташування та переміщення пацієнта.

Завдання:

1. Надати інформацію про цілісну систему реабілітації та її складові.
2. Забезпечити розуміння місця фізичної терапії та ерготерапії у системі охорони здоров'я.
3. Ознайомити студентів з порівняльною характеристикою підходів і вимог до ведення і використання записів.
4. Забезпечити розуміння студентами основних принципів спілкування з пацієнтом та перешкод його веденню.
5. Надати інформацію про підходи та вимоги щодо розташування та драпірування пацієнта.
6. Ознайомити з основними способами пасивного і активного переміщення пацієнта.

Теми та короткий зміст лекцій:

1. Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну терапію та ерготерапію.

Конфіденційність.

Визначення терміну „реабілітація”. Складові реабілітаційного процесу: медична, психологічна, професійна, соціальна реабілітація, фізична терапія та ерготерапія. Місце фізичної терапії та ерготерапії у сфері охорони здоров'я та завдання, які вони вирішують. Рухові дисфункції – причини виникнення, профілактика і реабілітація. Конфіденційність – правила дотримання та їх особливості у сучасних умовах, випадки порушення.

2. Види і формати ведення записів. Суб”ективна і об”ективна інформація Коротко- і довготермінові цілі..

Види (орієнтований на джерело і орієнтований на проблему) і формати (розповідальний і СООП) ведення записів. Складові формату СООП – суб”ективна інформація, об”ективна інформація, оцінка і планування. Складові суб”ективної (анамнез, скарги, побажання) та об”ективної (тестування, аналізи, огляд) інформації. Суть понять „короткотермінова ціль” і „довготермінова ціль”, їх співвідношення, правила постановки.

3. Вимоги до викладу матеріалу. Загальні вимоги до спілкування.

Вимоги до викладу матеріалу на письмі: короткий, конкретний, розбірливий і вчасний. Ревізування матеріалу. Основні принципи спілкування, поділ на вербальне і невербальне спілкування.

4. Вербальне і невербальне спілкування; вислуховування. Перешкоди спілкуванню.

Вимоги до ведення вербального спілкування. Основні форми невербального спілкування: міміка, жести, пантоміма, ілюстративні матеріали (малюнки, таблиці, відеоматеріали, тощо). Вислуховування як один з важливих компонентів спілкування. Перешкоди спілкуванню: час, мова, відстань та ін.

5. Основні принципи розташування і драпірування пацієнта. Переміщення пацієнта.

Вимоги до безпечного розташування пацієнта, використання допоміжних засобів при розташуванні. Розташування горілиць, долілиць, на боці, сидячи; можливі ускладнення при неправильному розташуванні. Поняття про контрактури, належки, спастичку. Запобіжні пози. Вимоги до драпірування, завдання драпірування. Вимоги, підготовка і здійснення переміщення; правила техніки безпеки.

6. Загальні правила пересування пацієнта. Моделі пересування з використанням основних технічних засобів. Методи підстраховки.

Активне переміщення пацієнта – принципи організації та вимоги до реалізації. Характеристика основних моделей пересування: двоточкова, триточкова, чотириточкова. Пересування у візку. Правила підстраховки під час пересування: підйом і спуск на милицях та у візку з бордюру, підйом і спуск на милицях та у візку зі сходів.

Теми та короткий зміст практичних занять:

1. Переміщення пацієнта у ліжку. Переміщення з ліжка на візок і у зворотному напрямку.

Правила переміщення пацієнта у ліжку: вгору, донизу, обертання. Переміщення пацієнта з однієї поверхні на іншу за допомогою однієї, двох, трьох осіб. Правила техніки безпеки, використання правильної біомеханіки.

2. Принципи підбору і підгонки технічних засобів пересування.

Правила підбору основних допоміжних технічних засобів пересування: бруси, ходунці, милиці під пахву, милиці з підлокітником, палиці, візок. Переваги і недоліки технічних допоміжних засобів пересування. Помилки під час підбору, остаточна підгонка технічних допоміжних засобів пересування.

3-4. Оволодіння навичками використання технічних засобів пересування.

Використання технічних допоміжних засобів пересування під час переміщень усередині та ззовні житлових приміщень. Виявлення перешкод вільному пересуванню у міській інфраструктурі.

5. Особливості переміщення пацієнта, підбору технічних засобів та пересування з ними

Узагальнення та повтор матеріалу з попередніх занять.

6. Контрольне заняття.

Оцінювання правильності виконання переміщення у межах кушетки та поза нею, підбору технічних допоміжних засобів пересування, пересування та страхування пацієнта.

Види контролю за темою:

Контрольна робота – 20 балів;

Здача практичних нормативів – 10 балів.

Максимальна сума балів за модуль – 30 балів.

Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 18,0 балів з 30 можливих.

Модуль №1

(теоретична частина)

1. Перелічіть умови, за яких конфіденційність може бути порушена.
2. Вкажіть з чого складається база даних.
3. Вкажіть, що належить до розділу «суб'єктивна інформація» / «об'єктивна інформація».
4. Дайте визначення терміну «короткотермінова ціль» / «довготермінова ціль».
5. Назвіть та охарактеризуйте особливості методів (стилів) ведення записів.
6. Назвіть та охарактеризуйте формати ведення записів.
7. Назвіть вимоги до ведення записів.
8. Опишіть особливості прояву у пацієнта тривожно-фобічної реакції / реакції патологічного заперечення патологічного стану / ейфорійної псевдодеменції / іпохондрії здоров'я / невротичного заперечення .
9. Назвіть чотири перешкоди спілкуванню.
10. Назвіть різновиди невербального спілкування.
11. Вкажіть основні принципи вислуховування.

12. Назвіть основні особливості допоміжних технічних засобів пересування..
13. Охарактеризуйте чотириточкову / триточкову / двоточкову модель пересування.
14. Опишіть особливості правильного розташування пацієнта лежачи на спині / лежачи на спині / лежачи на боці.
15. Вкажіть основні місця розвитку належків при розташуванні пацієнта у різних позиціях.

(практична частина)

Студент вибирає по одному завданню з наступних трьох розділів і виконує його залучаючи у якості пацієнтів і допоміжного персоналу своїх одногрупників.

«Переміщення по кушетці»

1. Продемонструйте переміщення вбік по кушетці.
2. Продемонструйте переміщення вгору по кушетці.
3. Продемонструйте переміщення вниз по кушетці.
4. Продемонструйте переміщення пацієнта з інвалідного візка на кушетку.
5. Продемонструйте перевертання пацієнта з пози лежачи на спині у позу лежачи на животі.

«Підбір технічних допоміжних засобів пересування»

1. Підберіть ходунці для конкретного пацієнта.
2. Підберіть милиці під пахву для конкретного пацієнта.
3. Підберіть милиці з підлокітником для конкретного пацієнта.
4. Підберіть інвалідний візок для конкретного пацієнта.
5. Перевірте правильність підбору інвалідного візка для конкретного пацієнта.

«Пересування і страхування»

1. Продемонструйте страхування пацієнта при пересування по рівній поверхні на милицях.
2. Продемонструйте страхування пацієнта при пересуванні вгору по сходах на милицях.
3. Продемонструйте страхування пацієнта при пересуванні вниз по сходах на милицях.
4. Продемонструйте спуск пацієнта на інвалідному візку зі сходів.
5. Продемонструйте підйом пацієнта в інвалідному візку по сходах.

Література:

1. Белова А. Н., Щепетова О. Н. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации. – М.: Антидор, 2002. – 440 с.
2. Вовканич А.С. Вступ у фізичну реабілітацію (матеріали лекційного курсу. – Львів: Українські технології, 2008. – 200 с.
3. Джегер ЛяВонн. Перенесення і підйом дітей та підлітків. Листки домашніх інструкцій. Львів: Наутілус, 2000 р. 27 с.
4. Каптелин А.Ф. Лечебная физическая культура в системе медицинской реабилитации: Руководство для врачей. – М., 1985. – 428 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2000. – 424 с.
6. Мухін В. М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2005. – 436 с.
7. Стандартні правила щодо урівняння можливостей інвалідів. – Львів: Надія, 1998. 48с.
8. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації. Перекл. з англ. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2002. – 325 с.
9. Стандартні правила щодо урівняння можливостей інвалідів. Львів: Надія, 1998. 48с.
10. Duesterhaus M. Patient Care Skills / M. Duesterhaus, S. Duesterhaus. – Appleton & Lange. 1995. – 494 p.
11. Person E. Principles and Techniques of Patient Care / E. Person. – W.B. Saunders Company. 1994. – 286 p.

Модуль 2. Застосування пасивних і активних вправ. Контроль за життєвими показниками. Основи інфекційного контролю та правила надання першої медичної допомоги. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних та принципи проведення обстеження умов їх проживання.

Кількість годин на вивчення:

Лекційних – 18 год.

Мета: надати студентам інформацію про принципи застосування активних і пасивних вправ, забезпечити оволодіння базовими навичками правильного застосування активних і пасивних вправ при роботі з неповносправними.

Ознайомити студентів з принципами контролю за життєвими показниками пацієнта. Надати інформацію про системи та вимоги інфекційного контролю та принципи надання першої медичної допомоги за різних патологічних станів.

Ознайомити студентів з основними принципами пристосування навколишнього середовища до потреб неповносправних різних нозологій та правилами проведення обстежень місць їх проживання.

Завдання:

1. Надати інформацію про покази та протипокази застосування активних і пасивних вправ.
2. Ознайомити з прикладами застосування активних і пасивних вправ під час реабілітації.
3. Ознайомити студентів з величинами основних життєвих показників у стані спокою та факторами, які можуть вплинути на їх величину.
4. Надати інформацію про способи вимірювання основних життєвих показників.
5. Ознайомити студентів з основними системами інфекційного контролю та вимогами з техніки безпеки при роботі з пацієнтами з різними патологіями.
6. Надати інформацію про принципи надання першої допомоги при різних патологічних станах пацієнта.
7. Ознайомити студентів з основними вимогами щодо пристосування навколишнього середовища до потреб неповносправних різних нозологій.

Тема та короткий зміст лекцій:

1. Пасивні і активні вправи.

Загальне ознайомлення з активними і пасивними вправами – визначення, мета і принципи застосування, вплив на діяльність різних систем організму. Покази і протипокази до застосування пасивних і активних вправ. Класифікація кінцевих відчуттів. Ізометричні вправи.

2. Методи вимірювання основних життєвих показників. Фактори, які можуть впливати життєві показники.

Основні життєві показники: частота серцевих скорочень, частота дихання, артеріальний тиск, температура. Способи вимірювання життєвих показників (мануальні, апаратні). Величина життєвих показників у спокої та фактори, які можуть на неї впливати.

3. Основи інфекційного контролю.

Загальні принципи інфекційного контролю. Характеристика медичної та хірургічної асептики. Інфекційний контроль при різних групах захворювань, загальні правила роботи з пацієнтами. Стерильне поле.

4-5. Правила надання першої медичної допомоги.

Завдання та принципи надання першої медичної допомоги при нещасних випадках та різних екстрених станах (переломи, кровотечі, корчі, удушення, перегрівання, серцевий напад, інсулінозалежні стани, позна гіпертензія).

6-7. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних та принципи проведення обстеження умов їх проживання

Загальні положення. Адаптація житлових об'єктів, реабілітаційних центрів, об'єктів загального користування, громадського транспорту. Принципи збору інформації про умови проживання неповносправного. Системи оцінки. Підготовка до відвідування неповносправної особи вдома.

8. Заняття рекреаційним спортом з неповносправними

Рекреаційний спорт – історія виникнення і розвитку. Загальні принципи підготовки і проведення занять рекреаційним спортом з неповносправними різних нозологій. Знайомство з рекреаційними іграми (ігри з елементами: перебування у грі і виведення з неї, прицілювання, жонглювання, кидання вперед і назад, пасування і перехоплення). Знайомство з міжнародними правилами з баскетболу та регбі у візках.

9. Підсумкове лекційне заняття.

Узагальнення пройденого матеріалу.

Види контролю за темою:

Контрольна робота – 20 балів;

Максимальна сума балів за модуль – 20 балів.

Модуль вважається захищеним, якщо студент набрав не менше 12,0 балів з 20 можливих.

Модуль №2

1. Дайте визначення пасивної / активної / ізометричної вправи.
2. Вкажіть протипокази до застосування активних / пасивних вправ.
3. Вкажіть нормальну для вашого віку величину пульсу / артеріального тиску / частоти дихання / температури тіла..
4. Назвіть фактори, що можуть спричинити підвищення пульсу / артеріального тиску / частоти дихання / температури тіла у спокої.
5. Поясніть суть системи хірургічної / медичної асептики.
6. Назвіть вимоги, яких слід дотримуватись при митті рук.
7. Визначте мету першої медичної допомоги при переломі / удушенні / серцевому нападі / конвульсіях (корчах) / кровотечі / перегріванні / позній гіпотензії / автономній гіперексії / інсулінозалежних станах.
8. Опишіть надання першої медичної допомоги при переломі / удушенні / серцевому нападі / конвульсіях (корчах) / кровотечі / перегріванні / позній гіпотензії / автономній гіперексії / інсулінозалежних станах.
9. Вкажіть особливості інфекційного контролю за різних систем ізоляції.
10. Вкажіть основні вимоги щодо облаштування пандуса.
11. Вкажіть основні вимоги щодо пристосування вулиці / громадської будівлі / квартири до потреб людей з вадами зору / слуху / опорно-рухового апарату.
12. Вкажіть мету та завдання занять рекреаційним спортом.
13. Наведіть приклад ігор з елементами прицілювання / жонгливання / перебування в грі і виведення з неї / пасування і перехоплення для осіб різних нозологічних груп.

Рекомендована література

Основна:

1. Барден І., Фогель А., Водражке Г. Домашня опіка хворих та немічних. Великий довідник видавництва "ТРИАС". – Львів: Стрім, 2000. – 316 с.
2. Бармашина Л. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення. К.: Союз-Реклама, 2000 р. 89 с.
3. Белова А. Н., Щепетова О. Н. Шкали, тести и опросники в медицинской реабилитации. – М.: Антидор, 2002. – 440 с.
4. Бріскін Ю.А., Передерій А.В., Строкатов В.В. Параолімпійський спорт: Навч. Посіб. – Л.: Арал, 2001. – 141с.

5. Вовканич А.С. Вступ у фізичну реабілітацію (матеріали лекційного курсу). – Львів: Українські технології, 2008. – 200 с.

Допоміжна:

6. Вовканич Андрій. Інструктивні матеріали по догляду за хворими з травмою спинного мозку. – Львів: Солар-2000, 2000. – 50 с.
7. Данчак І.О., Лінда С.М. Пристосування житлового середовища до потреб людей з обмеженими фізичними можливостями. – Л.: Вид-во Нац.ун-ту “Львівська політехніка”, 2002. – 127 с.
8. Діамант Рейчел. Вправи для занять з дітьми: як діяти вдома батькам малих дітей. – Львів: Наутілус, 2000. – 110 с.
9. Джегер ЛяВонн. Інструкція до домашньої програми для немовлят і малих дітей. – Львів: Наутілус, 2000. – 58 с.
10. Нормалі планувальних елементів житлових і громадських будівель з урахуванням можливостей використання їх інвалідами. – К.: Київ.ЗНДІЕП, 1998. – 85 с.
11. Основы физиологии человека: В 2 т. / Брин В. Б., Варганян И. А., Данияров С. Б., Захаров Ю. М. и др. – СПб.: Международный фонд истории науки, 1994. Т.1 – 567 с., т.2 – 413 с.
12. Пфау Дженет. Домашні вправи для реабілітації дорослих. Листки інструкцій. – Львів: Наутілус, 2000. – 46 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/book/index.php>
2. Електронний репозитарій [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Самостійна робота – 48 год.

Теми та зміст самостійної роботи:

1. Контроль за життєвими показниками – 28 годин.

Попрактикуватись у самостійному визначенні основних життєвих показників (частоти серцевих скорочень, артеріального тиску, частоти дихання). Простежити на власному прикладі добову динаміку цих показників. Відобразити отримані результати графічно. Визначити вплив фізичних навантажень на зміну цих показників у неповносправних різних нозологій.

2. Обстеження умов проживання неповносправних – 20 годин

Обрати неповносправну особу з запропонованого громадськими організаціями списку або знайти її самостійно та провести обстеження умов її проживання (внутрішньо квартирне середовище; будинок у якому проживає неповносправний; прибудинкова територія; основні об'єкти міської інфраструктури). Підготувати та подати звіт.

Критерії оцінювання за сумою набраних балів:

Всього балів за всіма модулями – 50.

Якщо студент набрав менше 18,0 балів він не допускається до здачі іспиту.

На іспиті студент може набрати ще 50 балів.

Підсумкова оцінка розраховується наступним чином:

0 – 60,0 % від максимальної суми балів – «незадовільно»;

60,1 – 75 % від максимальної суми балів – «задовільно»;

75,1 – 90 % від максимальної суми балів – «добре»;

90,1 – 100 % від максимальної суми балів – «відмінно».